

HAA

Akreditacija:

Dodavanje vrijednosti opskrbnim lancima

Svjetski dan akreditacije

9. lipnja 2019.

(# WAD2019)

Akreditacija: Dodavanje vrijednosti opskrbnim lancima

Koja su ključna pitanja?

- Iako tvrtke već godinama proizvode robu s komponentama iz cijeloga svijeta, opskrbni lanci sada su znatno složeniji u pogledu brzine, razmjera, dubine i širine globalnih interakcija.
- Globalna priroda opskrbnih lanaca i maloprodajnih tržišta znači da tvrtke moraju poslovati u brojnim i često različitim regulatornim okruženjima.
- Za utvrđivanje kvalitete, autentičnosti i sljedivosti sirovina ili komponenti potrebne su vjerodostojne i pouzdane informacije.
- Kako se inovacije ubrzavaju, a životni ciklus proizvoda skraćuje, tržišta postaju sve nepredvidljivija i povećava se pritisak na opskrbne lance.
- Tvrtke moraju upravljati svojom izloženošću riziku ili poremećajima zbog ugrožavanja sigurnosti podataka ili kvarova u sustavu.
- Učinkoviti odabir održivih dobavljača, ne samo u pogledu financijske stabilnosti, već i društveno odgovornog i etičkog poslovanja.

Opskrbni lanci proizvoda sve više posluju globalno i složeniji su jer tvrtke nastoje optimizirati troškove uz istodobno zadržavanje fleksibilnosti. Opskrbnim lancima koji posluju u brojnim zemljama i lokacijama veliki su izazovi vezani uz kvalitetu, usklađenost s propisima i normama koje se odnose na sigurnost, kao i u pogledu zaštite okoliša i društvene odgovornosti.

Nabava je često odgovorna za do 70% rashoda tvrtki (izvor: *Ovlašteni institut za nabavu i opskrbu*) te svaki poremećaj može utjecati na profitabilnost, ugled i odanost potrošača.

Uloga akreditacije?

Akreditacija utvrđuje tehničku kompetenciju, integritet i nepristranost organizacija koje pružaju usluge ocjenjivanja sukladnosti kao što su ispitivanje, umjeravanje, certificiranje i inspekcija.

Akreditacija, koja se temelji na međunarodno prihvaćenim normama, dodaje vrijednost opskrbnim lancima jer tvrtke nastoje sve više povećati prihode i ispuniti ugovorene uvjete, uz održavanje razine povjerenja da proizvodi zadovoljavaju tehničke specifikacije i da su sigurni za uporabu.

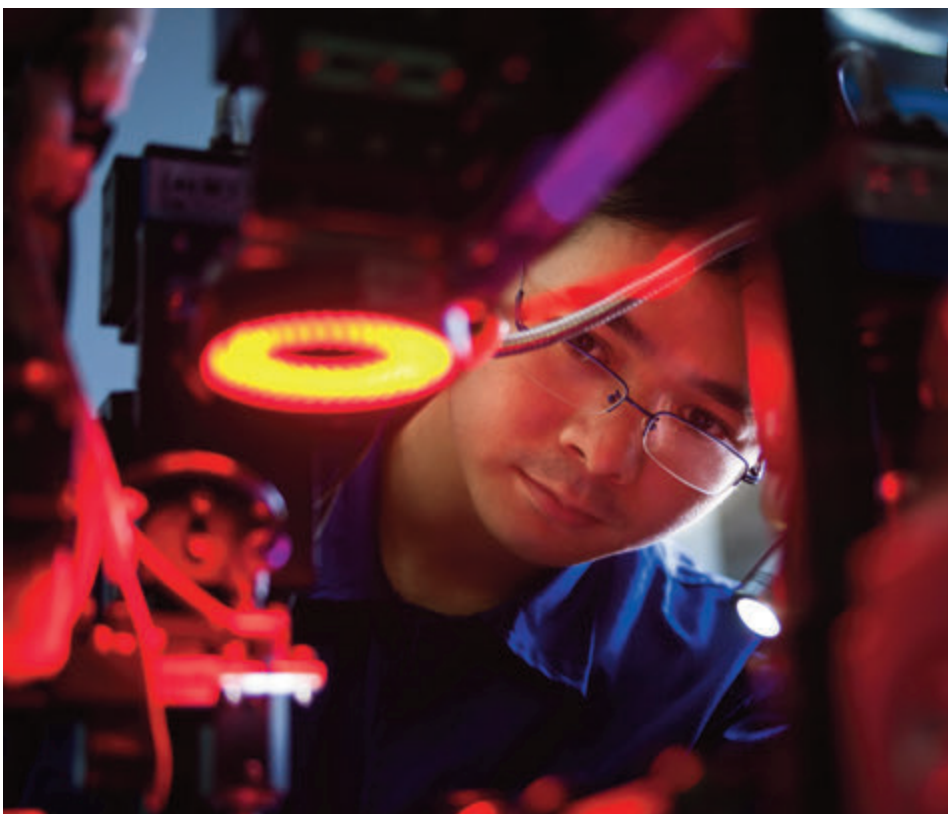
80 % trgovine uključuje dijelove aktivnosti ispitivanja, umjeravanja, inspekcije i certifikacije, koji se zajednički nazivaju ocjenjivanje sukladnosti (izvor: *OECD*). Akreditacija je neovisno ocjenjivanje tih tijela za ocjenjivanje sukladnosti u odnosu na prihvaćene norme kako bi se osigurala njihova nepristranost, stručnost i dosljednost. Akreditacija stoga igra važnu ulogu u smanjenju troškova trgovine i poslovanja, poboljšava prijenos tehnologije i povećava ulaganja.

Osim toga, omogućuje tvrtkama integraciju u globalne opskrbne lance, jer mogu pokazati kvalitetu proizvoda, koristeći zajednički „tehnički jezik” potreban da bi se izgradilo povjerenje među poslovnim partnerima (izvor: *Svjetska banka*). U izvješću Odjela za ekonomska istraživanja i statistiku Svjetske trgovinske organizacije navedeno je da neprimjerena uporaba ocjenjivanja sukladnosti predstavlja 10 % specifičnih trgovinskih problema. Akreditacija pruža priliku za rješavanje tog pitanja.

STUDIJA SLUČAJA

Lokalne vlasti u UK

Lokalne vlasti u UK koriste akreditiranu inspekciju za provođenje nadzora uporabe azbesta u nekretninama. Akreditacija u skladu s normom ISO/IEC 17020 jamči da su inspekcijska tijela kompetentna, neovisna i nepristrana. Time se pruža potpora lokalnim vlastima prilikom dubinske analize i odabira dobavljača, a sve kako bi se osiguralo da dobiju pouzdana izvješća, bez potrebe za ponovnom doradom.

Doprinos povjerenju u opskrbne lance

S obzirom na složenost današnjih opskrbnih lanaca, povjerenje u mjerenja, ispitivanja, inspekcije i certifikacije koje se provode u drugoj državi ili drugom tržišnom sektoru od ključne je važnosti. Bez postignute razine povjerenja, slobodna razmjena roba i usluga može biti otežana zbog tehničkih prepreka ili različitih razina kvalitete, čime se povećavaju troškovi za uvoznike i potrošače.

Takva složenost čini previsok trošak za tijela državne uprave da bi obavljala sva potrebna laboratorijska ispitivanja, inspekcije i certifikacije, u svrhu zaštite javnog zdravlja i sigurnosti. Rješenje koje sve više primjenjuju tijela državne uprave donošenje je propisa kojima se određuju zahtjevi koji moraju biti ispunjeni i postupci koji se primjenjuju za dokazivanje sukladnosti, uz mogućnost da tvrtke iz privatnog sektora dobiju ovlaštenje za provedbu postupka provjere sukladnosti s propisima.

Ocjenjivanje sukladnosti, uključujući aktivnosti kao što su ispitivanje, certificiranje i inspekcija, upotrebljava se u svrhu provjere zadovoljavaju li proizvodi i usluge zahtjeve norma ili tehničkih specifikacija.

U zakonskom području ocjenjivanje sukladnosti dokazuje sukladnost sa zahtjevima propisa, a u dobrovoljnom području, potrošačima i uvoznicima pruža jamstvo da su proizvodi i usluge koje nabavljaju u skladu sa specifikacijama.

Budući da su tijela za ocjenjivanje sukladnosti uglavnom komercijalne organizacije, u akreditaciji se ocjenjuje i potvrđuje tehnička osposobljenost tih organizacija kako bi se osiguralo povjerenje u njihove rezultate ili rezultate ispitivanja.

Podupiranje opskrbnih lanaca temeljem međunarodnog priznavanja

Akreditacijska tijela se osnivaju kako bi se osigurao stručni i neovisni nadzor nad laboratorijima, inspeksijskim i certifikacijskim tijelima. Međunarodno priznata akreditacijska tijela, koja su međusobno ocijenjena kao kompetentna potpisuju međunarodne sporazume kojima se olakšava prekogranično prihvaćanje proizvoda i usluga, čime se stvara globalna infrastruktura za potporu trgovini, postupcima zakonodavnog odobrenja i povjerenju u opskrbne lance.

Tim sporazumima, kojima su obuhvaćena gospodarstva koja predstavljaju 96 % svjetskog BDP-a (izvor: Svjetski ekonomski forum) upravlja IAF, u područjima akreditacije certifikacijskih tijela, i ILAC, u područjima akreditacije laboratorija i inspeksijskih tijela. Ovaj sustav pomaže da se osigura dosljednost u radu akreditacijskih tijela u cijelome svijetu kao i dosljedna primjena međunarodnih norma među različitim akreditacijskim tijelima. Kao rezultat toga, proizvodi i usluge koji su jednom ispitani, pregledani ili certificirani pod nadzorom IAF-a i ILAC-a, mogu biti svugdje prihvaćeni s jednakim povjerenjem. Akreditacija stoga smanjuje nepouzdanost informacije ili razlike među subjektima u globalnim vrijednosnim lancima i služi kao sredstvo globalne

komunikacije između međunarodnih trgovinskih partnera.

Istraživanje koje je proveo Centar za ekonomska i poslovna istraživanja (CEBR) u Ujedinjenoj Kraljevini navodi da se godišnje 6.1 milijardi funti dodatnog izvoza Ujedinjene Kraljevine može pripisati normama i akreditiranoj ocjeni sukladnosti. U istraživanju se navodi da dobavljači imaju povjerenje u to da će proizvodi biti sigurni i primjereni svrsi te su općenito takvi proizvodi šire prihvaćeni. Ovim sustavom uklanjaju se proizvoljne nacionalne tehničke prepreke trgovini, povećava povjerenje i transparentnost u svim složenim i multinacionalnim opskrbnim lancima.

STUDIJA SLUČAJA

Certifikacija sustava upravljanja sigurnošću opskrbnim lancima (SCSMS)

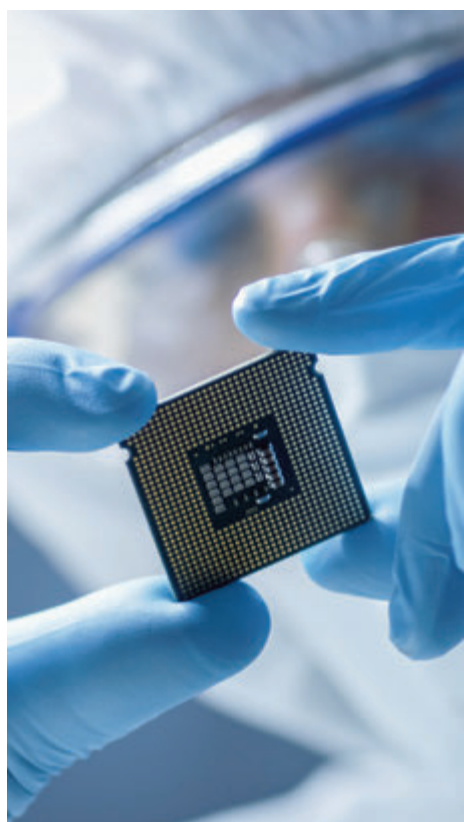
Akreditacijska tijela ocjenjuju osposobljenost certifikacijskih tijela za certifikaciju sustava upravljanja sigurnošću opskrbnih lanaca (ISO 28000). Norma od organizacija zahtijeva da uspostave, provode i stalno poboljšavaju sustav upravljanja sigurnošću, uključujući aspekte koji su ključni za sigurnost opskrbnog lanca. Ti aspekti uključuju rizike kao što su prijetnje od terorizma, prijevare i piratstva koje imaju ozbiljne posljedice za djelatnost.

Povećanje prihvaćanja akreditacije

Posljednjih godina zabilježen je trend povećanja priznavanja akreditacije i prihvaćanja međunarodnih akreditacijskih sporazuma od strane tijela državne uprave širom svijeta. Primjerice, nedavnim trgovinskim sporazumima Europske unije (EU) potpisanim s Japanom, Kanadom, Švicarskom i Tunisom, za osiguranje usklađene slobodne trgovine navodi se uporaba akreditiranog ocjenjivanja sukladnosti. Vijeće za suradnju u Zaljevu (GCC) primjenjuje jedinstveni tržišni regulatorni sustav koji se odnosi na akreditaciju kao ključni alat za provedbu zakonodavstva i koji se koristi u svim propisima kako bi se osigurala kompetentnost prijavljenih tijela. APEC (Azijsko-pacifička gospodarska suradnja) podupire akreditaciju na kojoj se temelji ocjenjivanje sukladnosti u APEC sporazumima. ASEAN-a (Zajednica naroda jugoistočne Azije) uključila je akreditaciju u ASEAN sporazum o uzajamnom priznavanju (MRA) za električnu i elektroničku opremu, kao sredstvo za dokazivanje da su

propisani zahtjevi ispunjeni. Opće prihvaćanje akreditacije od strane pan-regionalnih tijela i tijela državne uprave unutar pojedinih država pomaže državama članicama WTO-a da ispune svoje obveze iz Sporazuma o tehničkim preprekama u trgovini (TBT) i Sporazuma o sanitarnim i fitosanitarnim mjerama (SPM).

Korist od akreditacije priznaje se i u drugim područjima. U Ujedinjenoj Kraljevini Institut direktora (Institute of Directors) u godišnjem izvješću priznaje akreditiranu certifikaciju u skladu s normom ISO 9001 kao mjeru dobrog upravljanja, kao i globalni inovacijski indeks (GII) koji ocjenjuje uspješnost poduzeća. U nedavnom izvješću koje je objavio AIRMIC, udruženje upravitelja rizikom, prepoznata je vrijednost akreditacije kao alata za određivanja cjenovnog rizika.

STUDIJA SLUČAJA

Kvaliteta i sljedivost Intermarche's opskrbnog lanca

Francuski lanac supermarketa, Intermarche, koristi platformu koja mu omogućuje da identificira, analizira i nadzire sve dobavljače, sastavne dijelove i proizvodne pogone u svom opskrbnom lancu, koji uključuje više od 4,200 dobavljača iz 41 zemlje, na svim razinama i prikuplja njihove certifikate sustava upravljanja okolišem.

Imaju mogućnost izrade karte svih različitih subjekata koji su uključeni u lanac opskrbe, prikupljati i provjeravati certifikate dobavljača te davati ciljane preporuke na temelju kontrole svakog dobavljača u tom procesu. Time se omogućuje trgovačkom društvu, kako proizvođaču, tako i prodavatelju, da identificira podrijetlo proizvoda i smanji rizike.

Akreditacijske usluge: Dodavanje vrijednosti opskrbnim lancima

Akreditacija se provodi u svim sektorima opskrbe u rasponu od zdravstvenih i medicinskih proizvoda, građevinarstva, energije, odjeće i tekstila, igračaka i elektroničkih uređaja, IT i komunikacijske opreme do sigurnosti hrane i opskrbe vodom. Akreditacija nudi niz usluga koje mogu stvoriti dodanu vrijednost i upravljati potencijalnim rizicima u opskrbnim lancima s pomoću ocjene usluga certificiranja, inspekcije, ispitivanja i umjeravanja. Dokazivanjem osposobljenosti, nepristranosti i sposobnosti tih organizacija akreditacija podupire vjerodostojnost robe i usluga te se voditeljima nabave i opskrbnih lanaca omogućuje da bolje upravljaju rizicima.

Potpora službenicima za nabavu

Pronađi dobavljača

IAF „CertSearch”, koji će biti pokrenut uoči Svjetskoga dana akreditacije, alat je potpore službenicima u području nabave. Platforma trenutno sadržava 700.000 certifikata za sustave upravljanja od akreditiranih certifikacijskih tijela, a kupcima će omogućiti provjeru ima li njihov potencijalni dobavljač takav certifikat. To će također pomoći u razlikovanju certifikata koja su izdala akreditirana tijela za ocjenjivanje sukladnosti od onih koje su izdala neakreditirana tijela za ocjenjivanje sukladnosti, te za provjeru vjerodostojnosti certifikata.

www.iaf.certsearch.org

STUDIJA SLUČAJA

Sigurnosne sheme u nabavi

Sigurnosne sheme u nabavi (SSIP) forum je kojim se malim poduzećima nastoji pružiti potpora pojednostavljivanjem pretkvalifikacije u postupcima nabave i smanjiti troškove za procjenu zdravlja i sigurnosti kao i birokraciju u opskrbnim lancima.

Registrirano članstvo u SSIP-u otvoreno je za sheme procjene zdravlja i sigurnosti od neovisne treće strane poput onih koje vode glavni izvođači ili gospodarske komore. Registrirani članovi ostvaruju koristi od dvosmjernog uzajamnog priznavanja s drugim registriranim programima, a i tijela za ocjenjivanje certifikata putem postojećeg programa UKAS SSIP.

Prema navodima SSIP portala, uštede u industriji od 2016. godine su oko 124 milijuna GBP zbog sporazuma o uzajamnom priznavanju među članovima foruma. SSIP shema pruža voditeljima nabave pristup do 71.000 organizacija koje su provjerene u okviru sheme procjena zdravlja i sigurnosti. Akreditacija provjerava sukladnost sa zakonodavstvom i podržava dosljednost među programima članica foruma.

Dodatne informacije

Akreditacija pruža globalno priznat alat ne samo za procjenu i kontrolu rizika poslovanja tvrtki već i njihovih proizvoda i usluga koje nude tržištu. Na ovaj način, zakonodavci, kupci kao i zaposlenici mogu imati povjerenje da akreditacija doprinosi sigurnijem svijetu.

Posjetite <http://www.publicsectorassurance.org> kako biste pristupili istraživanjima, studijama slučaja i pratećim informacijama koje se odnose na pozitivne prednosti akreditacije u provedbi politika u području zdravlja i sigurnosti.

Posjetite www.businessbenefits.org za dodatne primjere o tome koje su prednosti normi i akreditacije za tvrtke i gospodarstvo.

Tajništvo ILAC-a

Tel: +612 9736 8374

Email: ilac@nata.com.au

Internet stranica: www.ilac.org

@ILAC_Official

<https://www.youtube.com/user/IAFandILAC>

Sekretarijat IAF-a

Tel: +1 (613) 454 8159

Email: iaf@iaf.nu

Internet stranica: www.iaf.nu

@IAF_Global

<http://www.linkedin.com/company/international-accreditation-forum-inc>

<https://www.youtube.com/user/IAFandILAC>